

Antitrombotická léčba a krvácení

Milan Hromádka

Kardiologické oddělení FN Plzeň
Komplexní kardiovaskulární centrum

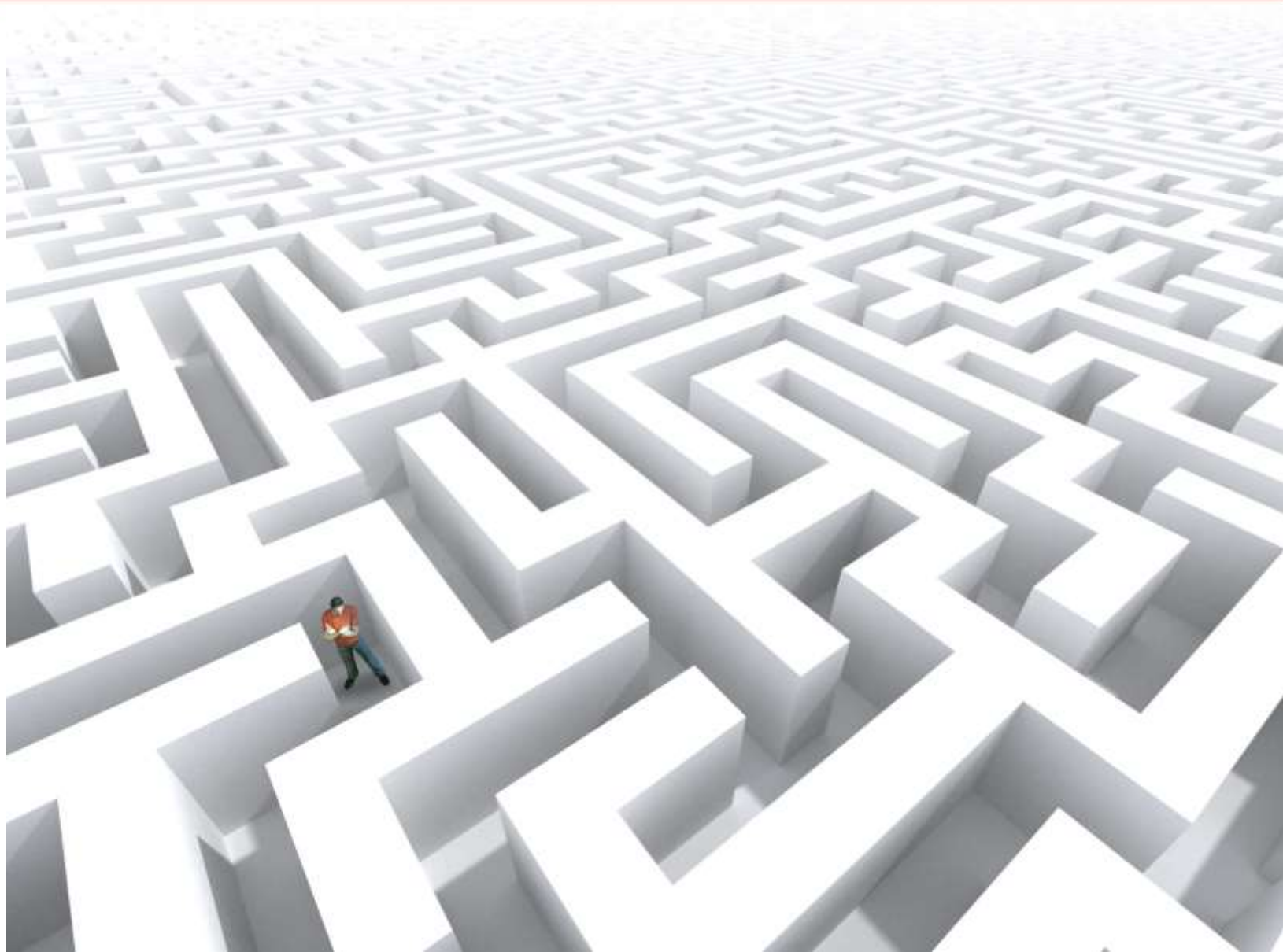
Úvod

P.o. antikoagulancia

- 1940 – poprvé syntetizován **dikumarol** (patentován v 1941)
- 1948 – vyvinut **warfarin**, uveden na trh jako rodenticid
- 1954 – **warfarin** schválen pro použití v humánní medicíně
- 1985 – započato s vývojem **nových orálních antikoagulancií**
- 2004 – vyvinut **ximelagatran** (v 2006 ukončeny klinické studie pro hepatotoxicitu)
- 2010 – **dabigatran** schválen pro použití v terapii TEN a při prevenci CMP u pacientů s nevalvulární FiS
- 2011 – **rivaroxaban** schválen pro použití v terapii TEN a při prevenci CMP u pacientů s nevalvulární FiS
- 2012 – **apixaban** schválen pro použití u pacientů s nevalvulární FiS jako prevence CMP
- 2014 – **apixaban** schválen pro použití v terapii TEN
- 2015 – **edoxaban** schválen pro použití v terapii TEN a při prevenci CMP u pacientů s nevalvulární FiS
- 2015 – **idarucizumab** schválen jako antidotum k dabigatranu
- ve vývoji/čeká na schválení: **andexanet alfa, ciraparantag**

Úvod

CHA₂DS₂-VASc x riziko krvácení

Rizikový faktor podle CHA ₂ DS ₂ -VASc	Body
Městnavé srdeční selhání Známky/symptomy srdečního selhání nebo objektivní důkazy pro pokles ejekční frakce levé komory	+1
Hypertenze Klidový krevní tlak > 140/90 mm Hg naměřený nejméně při dvou příležitostech nebo aktuální užívání antihypertenziva	+1
Věk 75 let nebo vyšší	+2
Diabetes mellitus Glykemie nalačno > 125 mg/dl (7 mmol/l) nebo léčba perorálním antidiabetikem a/nebo inzulinem	+1
Předchozí ischemická CMP, transitorní ischemická ataka nebo projev tromboembolismu	+2
Cévní onemocnění Předchozí infarkt myokardu, ischemická choroba (dolních) končetin nebo aortální plát	+1
Věk 65–74 let	+1
Kategorie pohlaví (ženské)	+1

Modifikovatelné rizikové faktory pro krvácení
Hypertenze (zejména při systolickém krevním tlaku > 160 mm Hg)
Labilní INR nebo doba v terapeutickém rozmezí < 60 % ^a u pacientů léčených antagonisty vitamínu K
Medikace predisponující ke krvácení, např. antiagregancia a nesteroidní antirevmatika ^{a,d}
Nadměrná konzumace alkoholu (≥ 8 drinků/týden) ^{a,b}
Potenciálně modifikovatelné rizikové faktory pro krvácení
Anemie ^{b,c,d}
Porucha funkce ledvin ^{a,b,c,d}
Porucha funkce jater ^{a,b}
Pokles počtu trombocytů nebo zhoršení jejich funkce ^b
Nemodifikovatelné rizikové faktory pro krvácení ^{a,b,c}
Věk ^e (> 65 let) ^a (≥ 75 let) ^{b,c,d}
Anamnéza závažného krvácení ^{a,b,c,d}
Předchozí ischemická CMP ^{a,b}
Onemocnění ledvin vyžadující dialýzu nebo stav po transplantaci ledviny ^{a,c}
Cirhóza jater ^a
Malignita ^b
Genetické faktory ^b
Rizikové faktory pro krvácení hodnocené na základě biomarkerů
Troponin stanovený vysoce senzitivní metodou ^e
Růstový diferenciační faktor-15 ^e
Koncentrace kreatininu v séru/odhadovaná CrCl ^e

HAS-BLED score

Letter	Clinical Characteristic	Points
H	Hypertension	1
A	Abnormal Liver or Renal Function	1 or 2
S	Stroke	1
B	Bleeding	1
L	Labile INR	1
E	Elderly (age > 65)	1
D	Drugs or Alcohol	1 or 2
Maximum Score		9

HAS-BLED	Pisters et al. roční riziko ICH	Lip et al. roční riziko ICH
0	1,1%	0,9%
1	1%	3,4%
2	1,9%	4,1%
3	3,7%	5,8%
4	8,7%	8,9%
5	12,5%	9,1%

Fibrilace síní

European Heart Journal Advance Access published August 27, 2016

European Heart Journal
doi:10.1093/eurheartj/ehw210

ESC GUIDELINES

2016 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with EACTS

Doporučení k p.o. antikoagulaci dle CHA₂DS₂-VASc:

- CHA₂DS₂-VASc $\geq$ 2 u mužů (IA)
- CHA₂DS₂-VASc $\geq$ 3 u žen (IA)

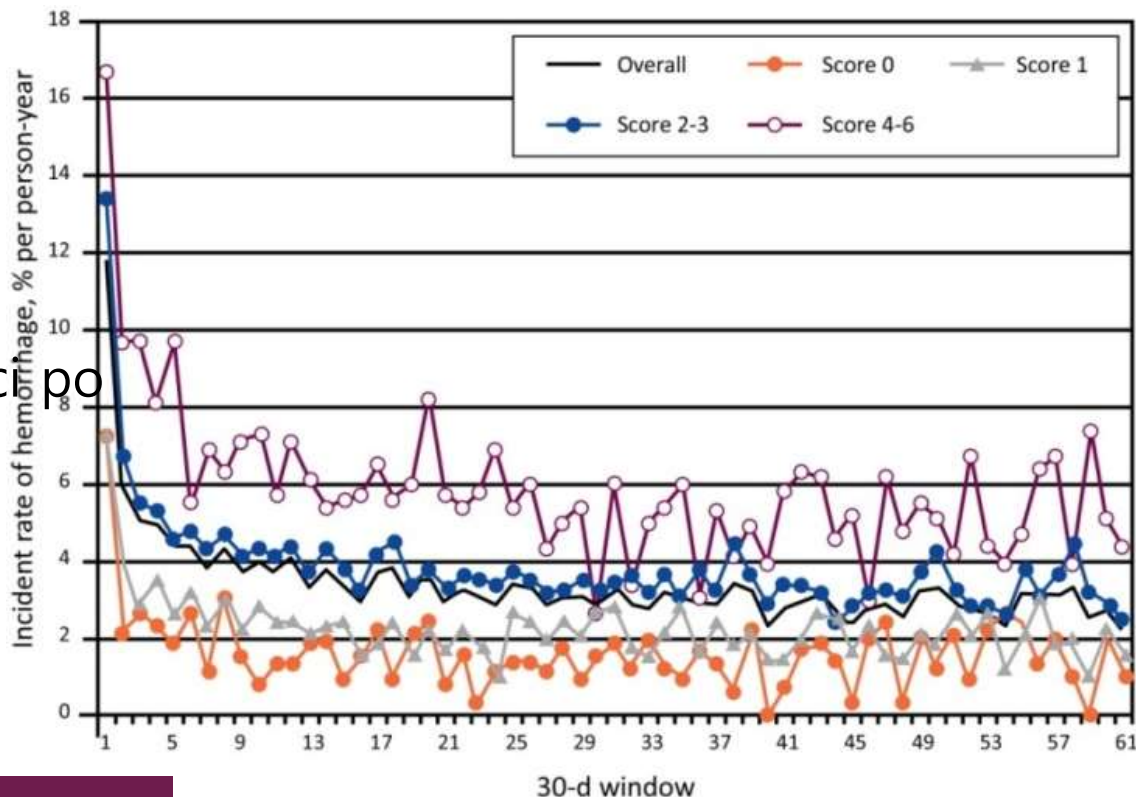
P.o. antikoagulace by měla být zvážena při CHA₂DS₂-VASc (tzv. „šedá zóna“):

- CHA₂DS₂-VASc 1 u mužů (IIaB)
- CHA₂DS₂-VASc 2 u žen (IIaB)

Warfarin má vyšší riziko krvácení než ve studiích

- celkově velká krvácení:
3.8%/ paciento-rok
(95% CI 3.8–3.9%)
- největší problém v 1. měsíci po
dávání: velká krvácení
11.8%/ paciento-rok
(95% CI 11.1–12.5%)

Kanadský registr :

- 125 195 pacientů ≥66 let s FiS
- Zahájení léčby warfarinem
- Stratifikace podle CHADS₂ skóre
- Definice velkých krvácení = jakýkoliv příchod do nemocnice pro hemoragii

NOACs u pacientů s FS bazální charakteristiky

Data for overall study group	RE-LY ¹	ROCKET AF ²	ARISTOTLE ³	ENGAGE AF-TIMI 48 ⁵
N	18,113	14,264	18,201	21,105
Age, years (mean)*	71	73	70	72
Gender (men)	64%	60%	65%	62%
Type of AF*				
Persistent/permanent	67.2%	81.0%	84.7%	74.6%
Paroxysmal	32.8%	17.6%	15.3%	25.4%
Newly diagnosed	–	1.4%	–	–
Patient CHADS₂ score, mean*	2.1	3.5	2.1	2.8
0 or 1	31.9%	<1.0%	34.0%	–
2	35.6%	13.0%	35.8%	77.4% [†]
3–6	32.5%	87.0%	30.2%	22.6% [‡]
TTR in the warfarin group (mean % of the study period)	64%	55%	62%	68.4%

1. Connolly et al. *N Engl J Med.* 2009;361:1139–1151; 2. Patel et al. *N Engl J Med.* 2011;365:883–891; 3. Granger et al. *N Engl J Med.* 2011;365:981–992; 4. Connolly et al. *N Engl J Med.* 2011;364:806–817; 5. Giugliano et al. *N Engl J Med.* 2013;369(22):2093–2104.

NOACs u pacientů s FS – účinnost a bezpečnost ve srovnání s warfarinem

	Dabigatran ^{1*} 150 mg	Dabigatran ¹ 110 mg	Apixaban ² 5/2.5 mg	Rivaroxaban ^{3,4} 20/15 mg	Edoxaban ⁵ 60/30 mg
ICH	↓ 59%	↓ 70%	↓ 58%	↓ 33%	↓ 53%
Závažné krvácení	↔	↓ 20%	↓ 31%	↔	↓ 20%
GIT krvácení [†]	↑ 48%	↔	↔	↑ 66%	↑ 23%
CMP/SE	↓ 35%	↔	↓ 21%	↔	↔
iCMP	↓ 24%	↔	↔	↔	↔

Nejedná se o přímé srovnání (head-to-head), nelze činit žádné klinické závěry.

[†]Kritéria používaná ke klasifikaci závažného GIT krvácení se liší mezi jednotlivými studiemi; ICH - intrakraniální krvácení

↔ Statisticky nevýznamné vs warfarin

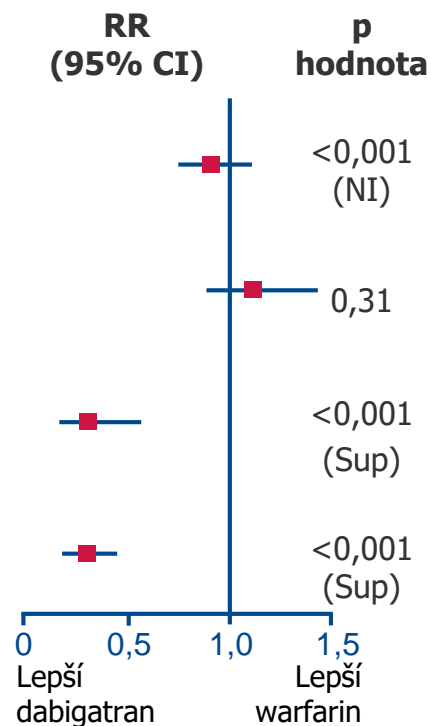
1. Lip GY et al. Thromb Haemost 2014; 2. Granger et al. N Engl J Med 2011; 3. Patel et al. N Engl J Med 2011;

4. Sherwood et al. J Am Coll Cardiol 2015; 5. Giugliano et al. N Engl J Med 2013

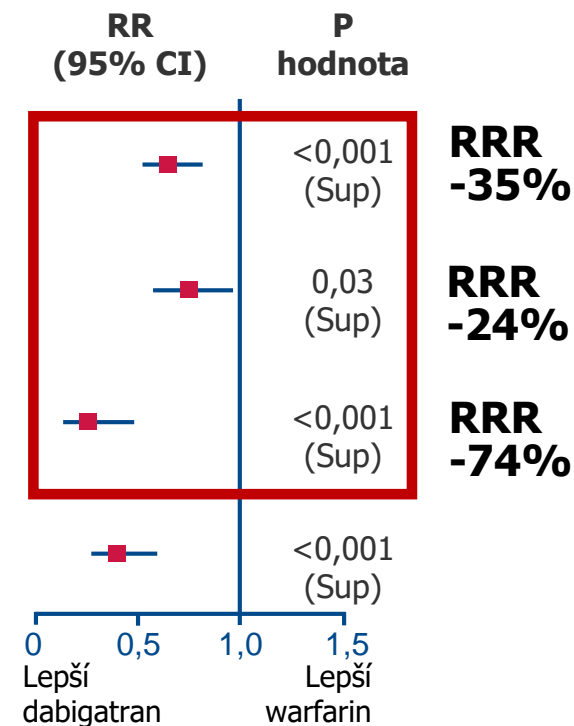
Dabigatran snižuje riziko CMP/SE, ischemické i hemoragické CMP vs warfarin

	Výskyt příhod (%/rok)		
	D110	D150	Warfarin
CMP/SE	1,54	1,12	1,72
Ischemická CMP	1,28	0,86	1,14
Hemoragická CMP	0,12	0,10	0,38
Intrakraniální krvácení	0,23	0,32	0,77

Dabigatran 110 mg 2xd vs warfarin

Dabigatran 150 mg 2xd vs warfarin

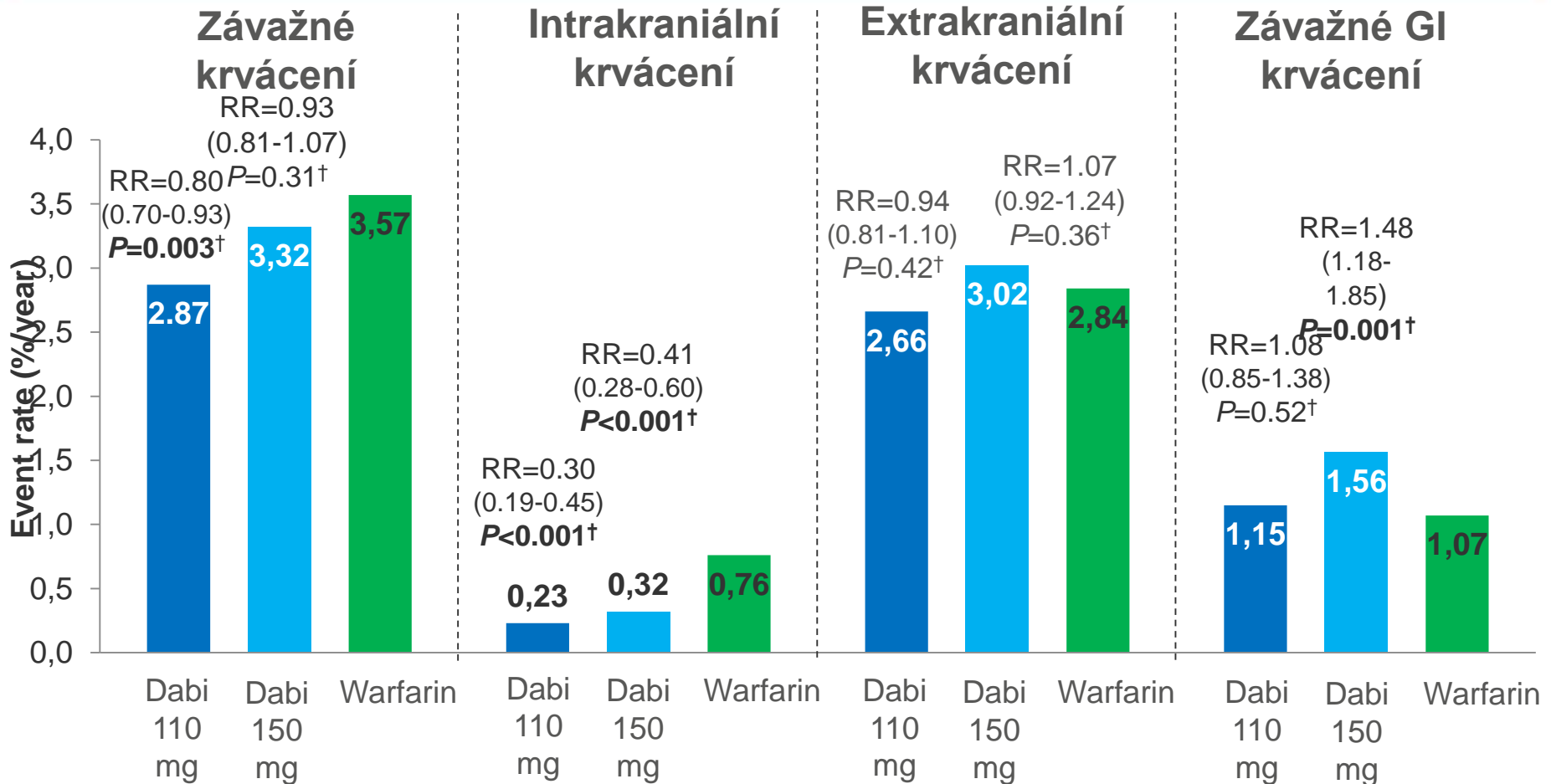

NI = non-inferiorita;

RR = relativní riziko; RRR = snížení relativního rizika; SE = systémová embolie; Sup = superiorita; NI = noninferiorita

Connolly SJ et al. N Engl J Med 2010;363:1875–6; Connolly SJ et al. N Engl J Med 2014; 371:1464–5; SPC Pradaxa® 2017

Co víme ze studie RE-LY o krvácení u NVAF : dabigatran 150 mg a 110 mg vs. warfarin^{1,2}

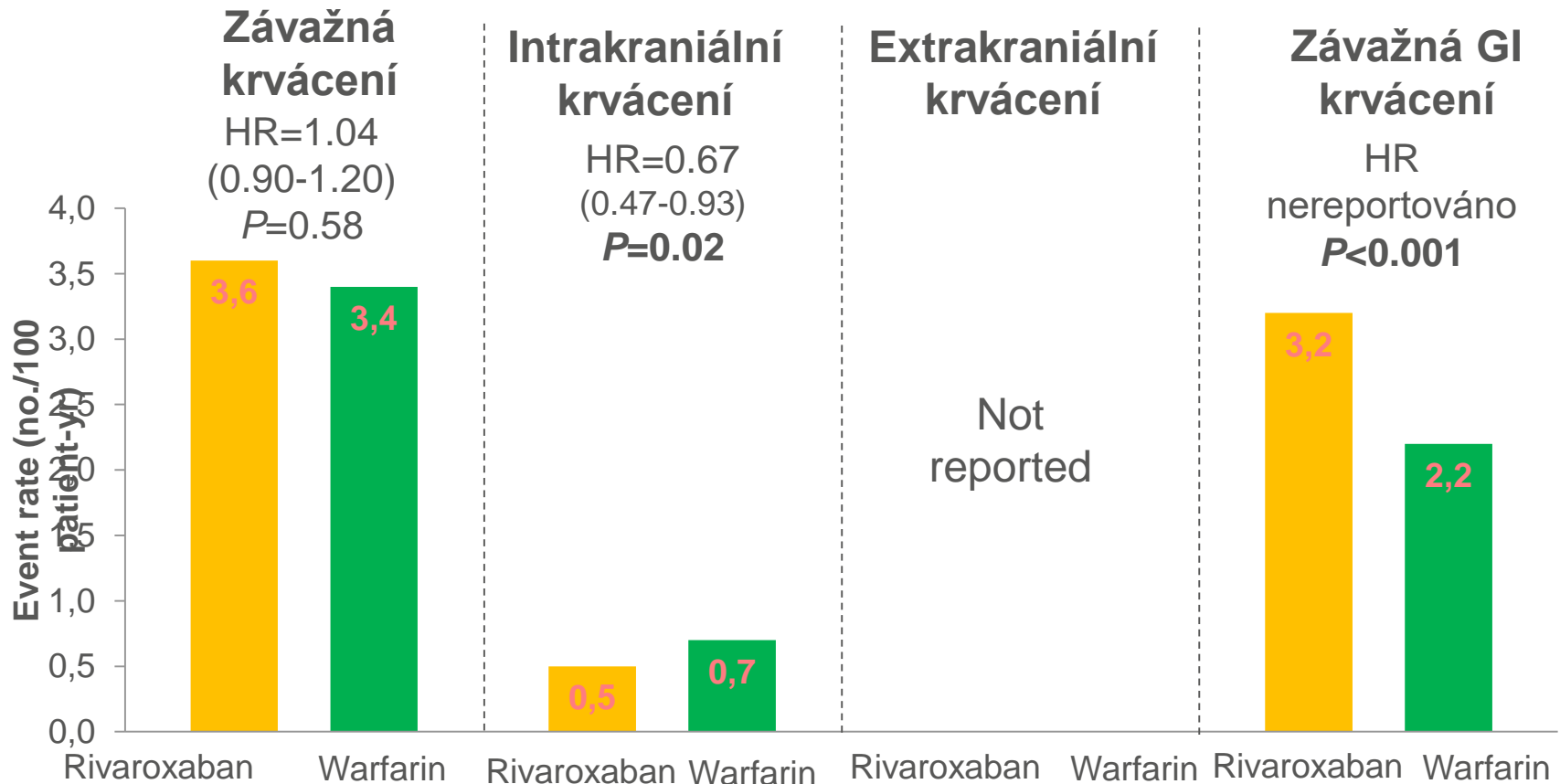
Created from Connolly et al. 2010²

†Data shown are relative risk (95% confidence interval) and P-value versus warfarin

dabi: dabigatran; RR: relative risk.

1. Connolly et al. *N Engl J Med.* 2009;361:1139–1151; 2. Supplementary appendix to: Connolly et al. *N Engl J Med.* 2010;363:1875–1876.

Co víme ze studie ROCKET AF o krvácení u NVAF: rivaroxaban vs. warfarin¹

Created from Patel et al. 2011¹

Hazard ratio (HR) shown with 95% confidence interval.

1. Patel et al. *N Engl J Med.* 2011;365:883–891.

Safety outcomes: Major or clinically relevant non-major bleeding events

	Rivaroxaban		Warfarin		Rivaroxaban vs warfarin	
	Total, n (%)	Event rate*	Total, n (%)	Event rate*	HR (95% CI) [†]	p value [‡]
Major + CRNM bleeding	1,475 (20.7)	14.9	1,449 (20.3)	14.5	1.03 (0.96, 1.11)	0.44
Major bleeding	395 (5.6)	3.6	386 (5.4)	3.4	1.04 (0.90, 1.20)	0.58
Decrease in Hb $\geq$ 2 g/dL	305 (4.3)	2.8	254 (3.6)	2.3	1.22 (1.03, 1.44)	0.02
Transfusion	183 (2.6)	1.6	149 (2.1)	1.3	1.25 (1.01, 1.55)	0.04
Critical bleeding[§]	91 (1.3)	0.8	133 (1.9)	1.2	0.69 (0.53, 0.91)	0.007
Fatal bleeding	27 (0.4)	0.2	55 (0.8)	0.5	0.50 (0.31, 0.79)	0.003
ICH	55 (0.8)	0.5	84 (1.2)	0.7	0.67 (0.47, 0.93)	0.02
CRNM bleeding	1,185 (16.7)	11.8	1,151 (16.2)	11.4	1.04 (0.96, 1.13)	0.35

Rates are based on the first event in the safety population during treatment.

*Number of events per 100 patient-years.

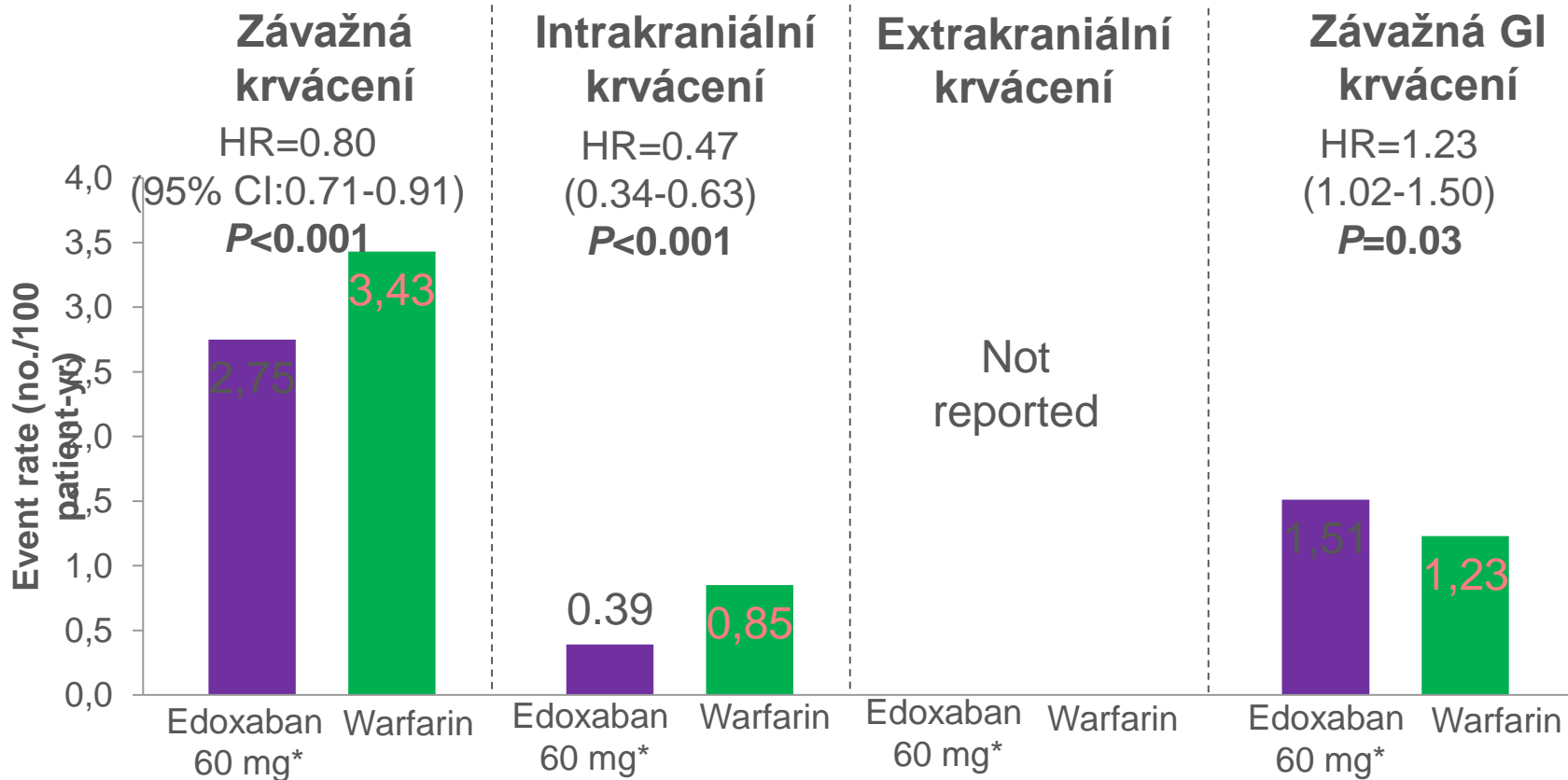
[†]HRs calculated using Cox proportional hazards models with the study group as a covariate.

[‡]p-value (2-sided) for superiority in rivaroxaban vs warfarin groups.

[§]Bleeding events were critical if they occurred in intracranial, intraspinal, intraocular, pericardial, intra-articular, intramuscular (with compartment syndrome), or retroperitoneal sites.

CI: confidence interval; CRNM: clinically relevant non-major; Hb: hemoglobin; HR: hazard ratio; ICH: intracranial hemorrhage.

Co víme ze studie ENGAGE AF-TIMI 48 o krvácení u NVAF : edoxaban vs. warfarin¹

Created from Giugliano et al. 2013¹

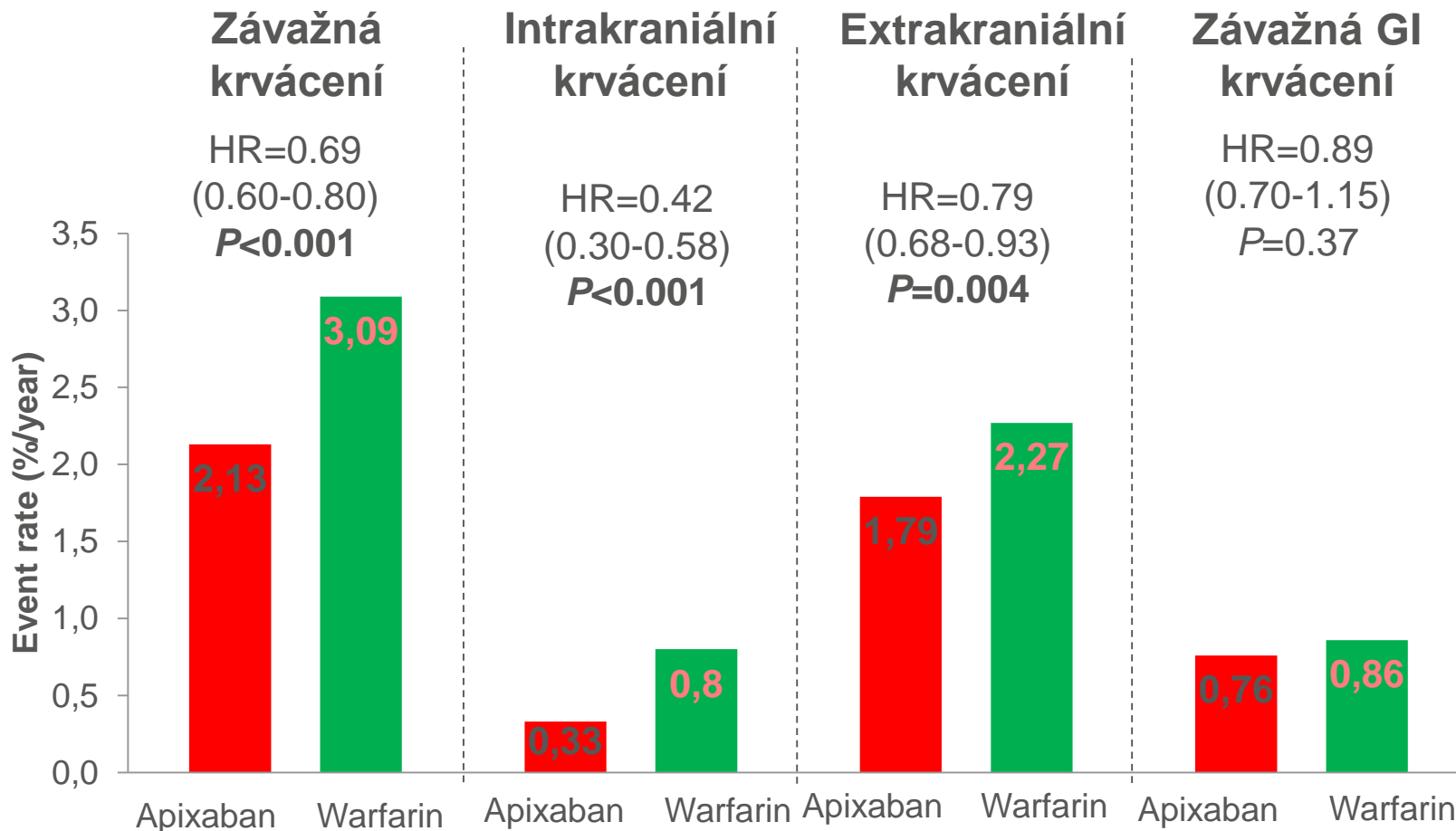
*In ENGAGE AF-TIMI 48, the edoxaban dose was halved from 60 mg to 30 mg in selected patients.¹

Per the SmPC, the recommended dose of edoxaban is 60 mg OD. A dose of 30 mg OD is recommended patients with ≥ 1 of:

CrCl 15-50 mL/min, body weight ≤ 60 kg, or concomitant use of specific P-gp inhibitors.² Hazard ratio (HR) shown with 95% confidence interval.

1. Giugliano et al. *N Engl J Med.* 2013;369(22):2093–2104; 2. Edoxaban SmPC. Available at <http://www.ema.europa.eu>.

Co víme ze studie ARISTOTLE o krvácení u NVAF : apixaban vs. warfarin¹

Created from Granger et al. 2011¹

Hazard ratio (HR) shown with 95% confidence interval.

1. Granger et al. *N Engl J Med.* 2011;365:981–992.

Porovnání NOAKů

Gastroenterology

Available online 30 December 2016

In Press, Accepted Manuscript — Note to users

Gastrointestinal Safety of Direct Oral Anticoagulants: a Large Population-based Study

Neena S. Abraham, MD, MSCE^{1, 3, 5}, Peter A. Noseworthy, MD^{2, 3}, Xiaoxi Yao, PhD³, Lindsey R. Sangaralingham, MPH³, Nilay D. Shah, PhD^{3, 4, 5}

- Retrospektivní studie srovnávající riziko GI krvácení NOAKů
- Celkový počet pacientů k propensity-matchingu 372 380
- 3 datově vyvážené kohorty
- Follow-up 4 roky a 5 měsíců

	rivaroxaban vs. dabigatran (N = 31 574)	apixaban vs. dabigatran (N = 13 084)	apixaban vs. rivaroxaban (N = 13 130)
H	1.20	0.39	0.33
R	Závěr: nejnižší riziko GI krvácení vykazoval apixaban		

Zdroj: Abraham N.S., Noseworthy P.A., Yao X., Sangaralingham L.R., Shah N.D. Gastrointestinal Safety of Direct Oral Anticoagulants: a Large Population-based Study. Gastroenterology (2017). Article in press. Online available.

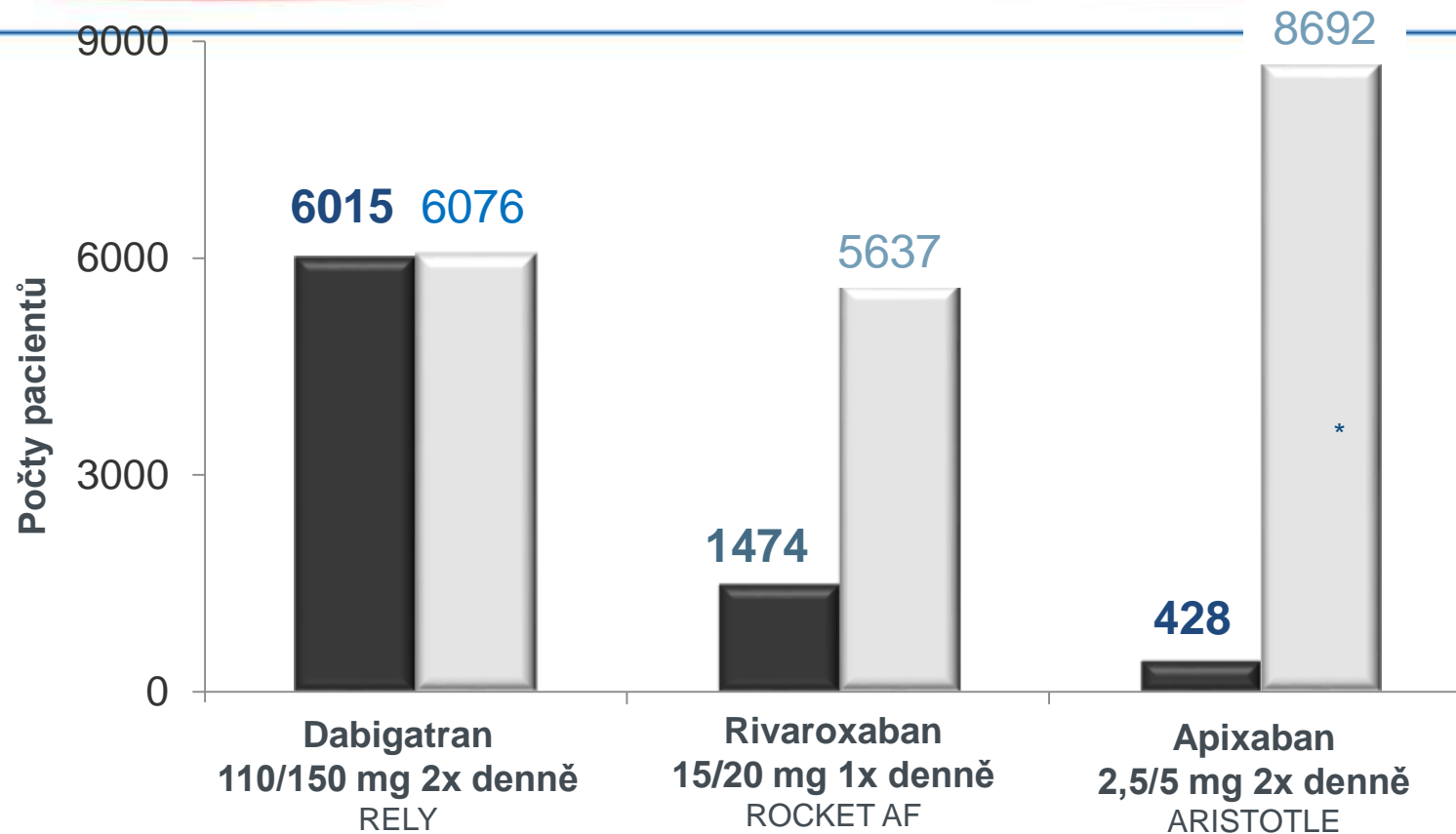

Redukované dávky NOACs

Redukované dávky NOACs v registračních studiích - počet pacientů a kritéria pro výběr

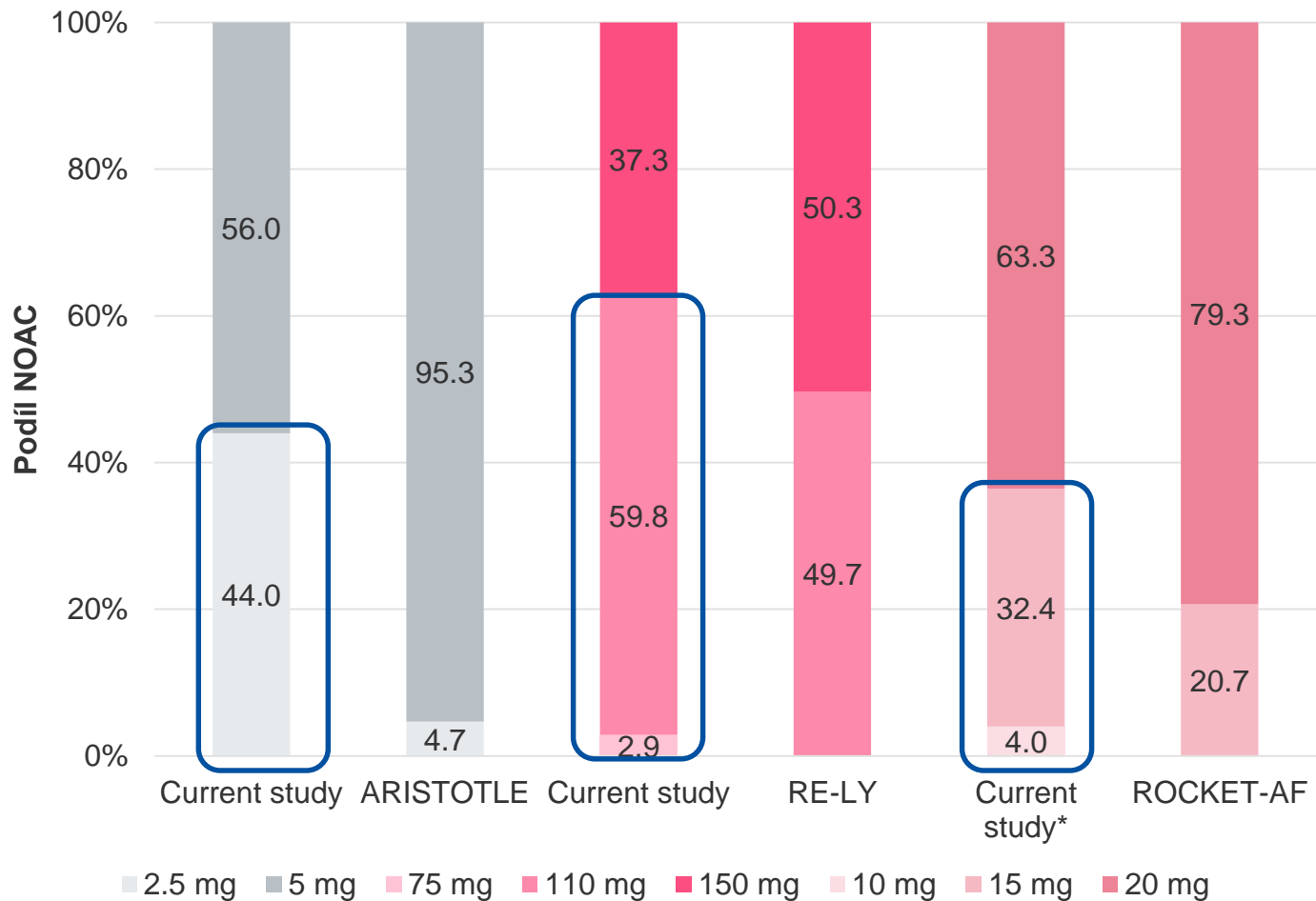
Dabigatran 110 mg 2x denně: pacienti náhodně randomizováni bez ohledu na rizikovost

Rivaroxaban 15 mg 1x denně: pacienti s CrCl 30-49ml/min;

Apixaban 2,5 mg 2x denně: pacienti s 2 a více faktory věk $\geq$ 80 let, těl. hmotnost $\leq$ 60 kg, nebo sérový kreatinin $\geq$ 1,5 mg/dl (133 μ mol /l)

NOACs v prevenci CMP u FS – realita ze tří evropských zemí

Podstatně vyšší využívání redukovaných dávek NOACs ve srovnání s registračními studii

>16 milionů preskripce, Leden–listopad 2015 (UK, Německo, Francie)

Fay MR et al. Presented at the 2016 ESC congress, P2597

Effectiveness and safety of reduced dose non-vitamin K antagonist oral anticoagulants and warfarin in patients with atrial fibrillation: propensity weighted nationwide cohort study

Peter Brønnum Nielsen,¹ Flemming Skjøth,^{1,2} Mette Søgaard,^{1,3} Jette Nordstrøm Kjældgaard,^{1,3} Gregory Y H Lip,^{1,4} Torben Bjerregaard Larsen^{1,3}

Výsledky účinnosti a bezpečnosti

- iCMP/SE, hemoragická CMP, mortalita
- Jakékoliv krvácení (závažné krvácení, gastrointestinální, hemoragická CMP)

Metody

- Prospektivní analýza třech dánských zdravotních registrů (8/2011– 2/2016)
- Sledování do závěrečného výstupu, vystěhování, úmrtí nebo ukončení studie
- Coxova regrese, inverzní vážené analýzy pravděpodobnosti léčby

Pacienti

- Noví uživatelé dabigatranu (110 mg), apixabanu (2,5 mg), rivaroxabanu (15 mg) nebo warfarinu
- N=55 644 (8 875 dabigatran, 4 400 apixaban, 3 476 rivaroxaban, 38 893 warfarin); byli zahrnuti pouze pacienti na redukované dávce NOAC

Omezení

- Omezené proměnné pro úpravu
- Omezená doba sledování některých pacientů

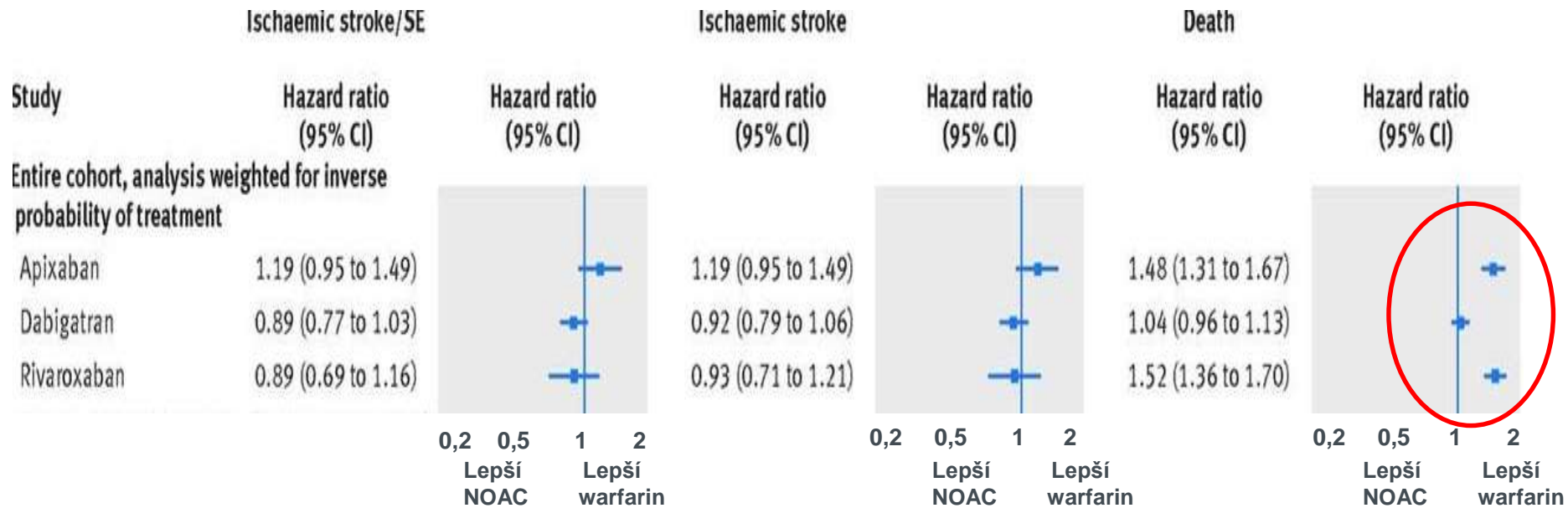
- Postupně nábor pacientů, NOAC dle vstupu na trh

Financování

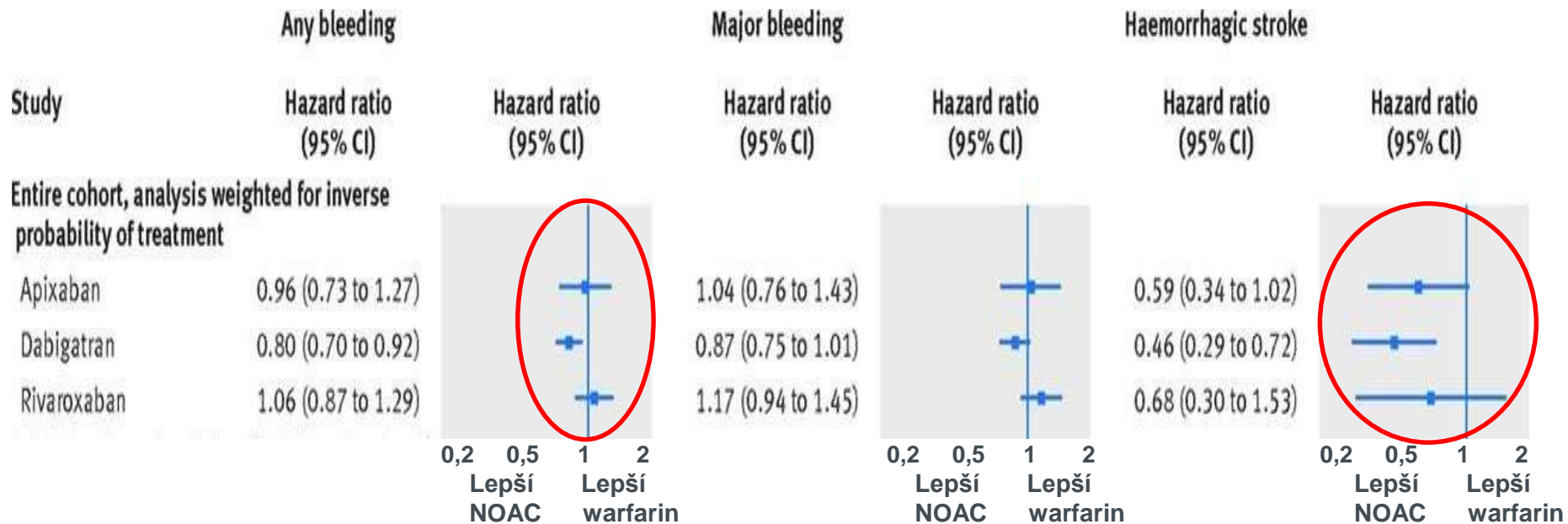
- Obel Family Foundation

Účinnost redukováných dávek NOACs vs warfarin u pacientů s fibrilací síní

Statisticky významné zvýšení rizika mortality u redukováných dávek apixabanu a rivarixabanu v porovnání s warfarinem

Bezpečnost redukovaných dávek NOACs versus warfarin u pacientů s fibrilací síní

Riziko krvácení:

Dabigatran 110 mg 2 x denně **statisticky významně snížil riziko krvácení** než warfarin

Apixaban 2.5 mg 2 x denně ve srovnání s warfarinem statisticky nevýznamné

Rivaroxaban 15 mg 1 x denně ve srovnání s warfarinem statisticky nevýznamné

Antikoagulace a aktivní krvácení

Aktivní krvácení u antikoagulovaného pacienta

Obecná opatření	• mechanická komprese	
	• zhodnocení hemodynamického statusu, TK, KO, koagulační parametry, renální funkce	
	• anamnéza antikoagulační farmakoterapie, kvantitativní posouzení účinnosti terapie (INR, dTT, antiXa)	
	Warfarin	NOAK
Malé krvácení	Přerušit terapii do poklesu INR < 2	Přerušit terapii na 1 den nebo nepodat 1 dávku
Střední krvácení	Symptomatická terapie <ul style="list-style-type: none"> • i.v. krystaloidy/koloidy • transfuzní terapie • ovlivnění zdroje krvácení Zvážit 1-10 mg vit. K i.v.	Symptomatická terapie <ul style="list-style-type: none"> • i.v. krystaloidy/koloidy • transfuzní terapie • ovlivnění zdroje krvácení Zvážit aktivní uhlí při recentně požitém NOAKu
Velké/život ohrožující krvácení	Zvážit PCC a FFP Zvážit trombokoncentrát	Zvážit specifické antidotum NOAKu/ PCC Zvážit trombokoncentrát

Antidota NOAKů

Idarucizumab (Praxbind®)

- specifické antidotum dabigatranu

Andexanet alfa

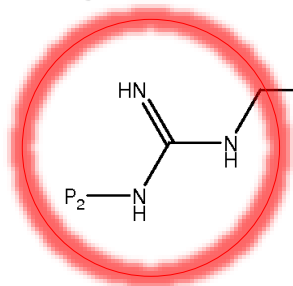
- specifické antidotum xabanů
- probíhá schvalovací proces v Evropě a USA

Ciraparantag (PER977, aripazine)

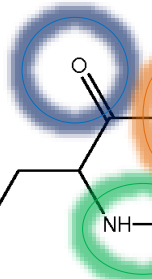
- i.v. antidotum dabigatranu, xabanů, LMWH, UFH, fondaparinuxu
- aktuálně probíhají klinické studie 2. fáze

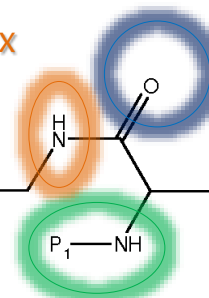
Edoxaban, rivaroxaban,
dabigatran, LMWH,
UFH, fondaparinux

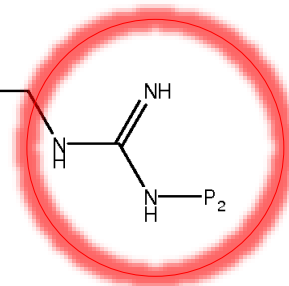
Rivaroxaban, dabigatran,
LMWH, UFH, fondaparinux

Rivaroxaban, apixaban, dabigatran,
LMWH, UFH, argatroban, fondaparinux

Edoxaban, apixaban

I antikoagulovaní pacienti jsou vystaveni emergentním situacím

Urgentní výkon může být potřeba z mnoha různých důvodů

Zlomeniny

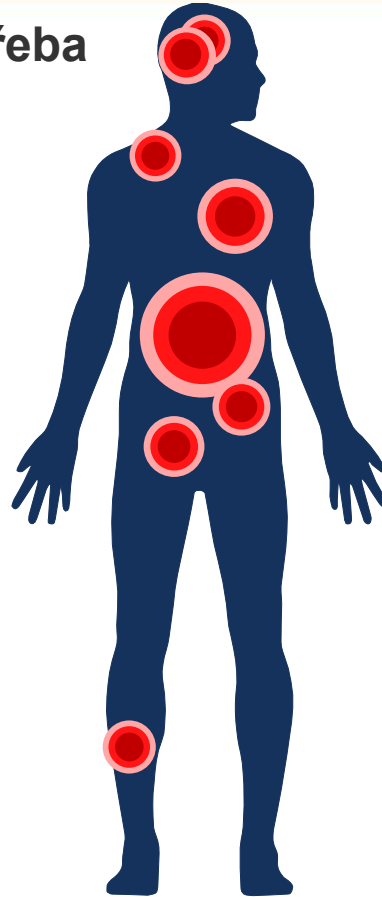
Náhlá příhoda břišní (např. apendicitis)

Uskřinutá kýla

Infekce

Implantace pacemaker

Akutní renální selhání

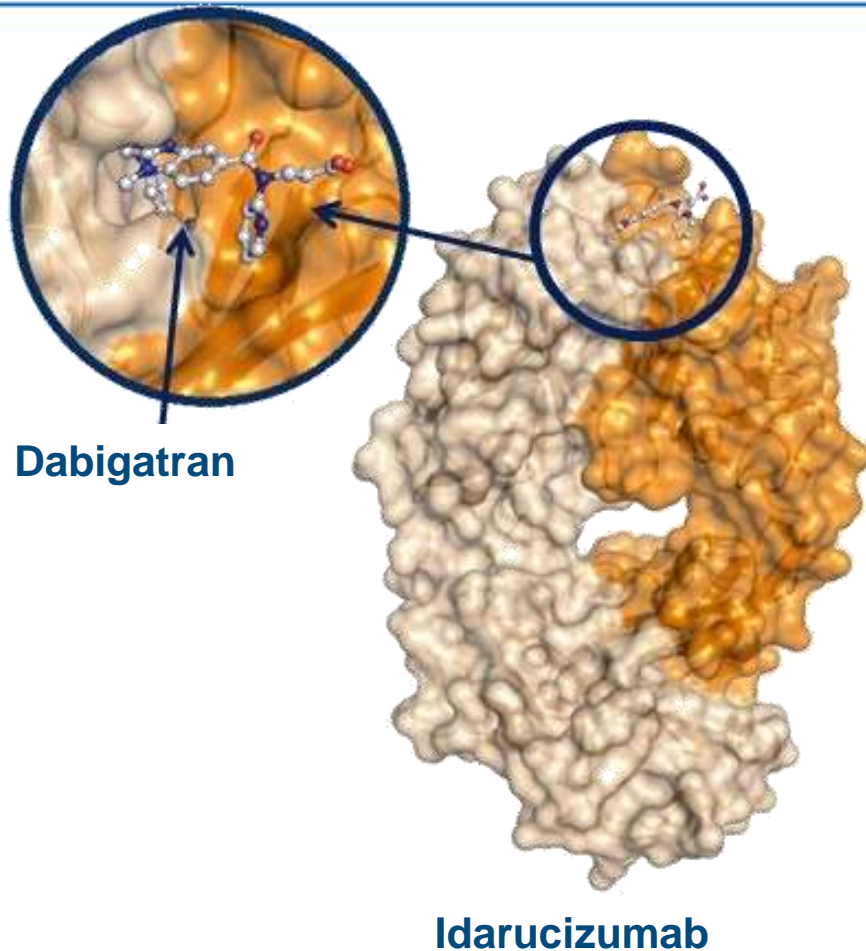
Vysoce riziková skupina pacientů s NVFS

Trombolýza při akutní ischemické CMP

Intrakraniální krvácení

Praxbind (idarucizumab)

Specifický přípravek k reverzi účinku dabigatranu

Fragment humanizované monoklonální protilátky (Fab)

Afinita ~ **300x vyšší** než afinita dabigatranu na trombin

Intravenózní podání, okamžitý nástup účinku

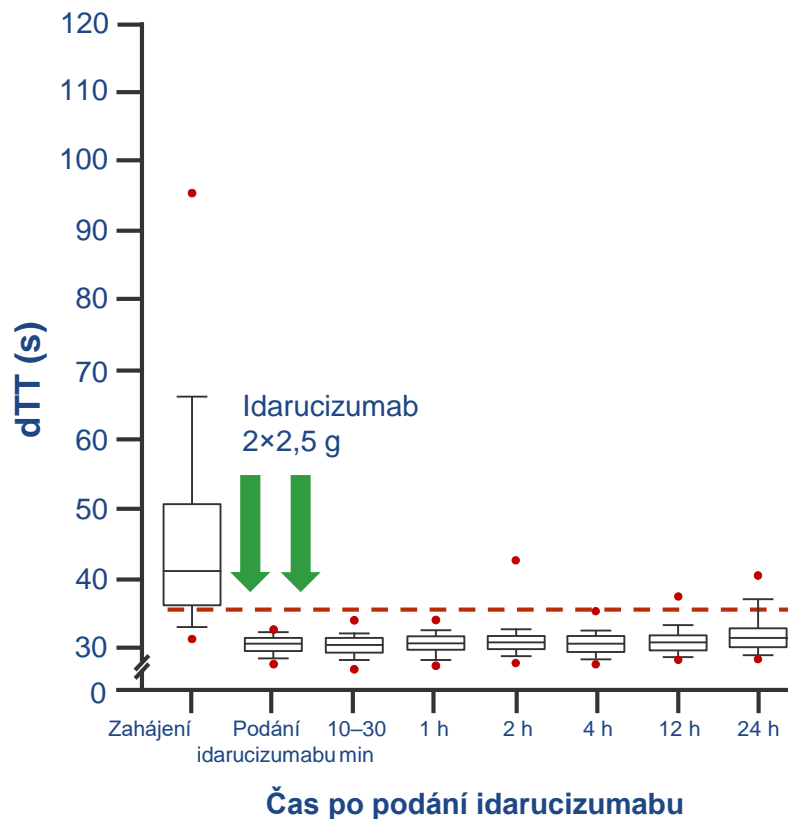
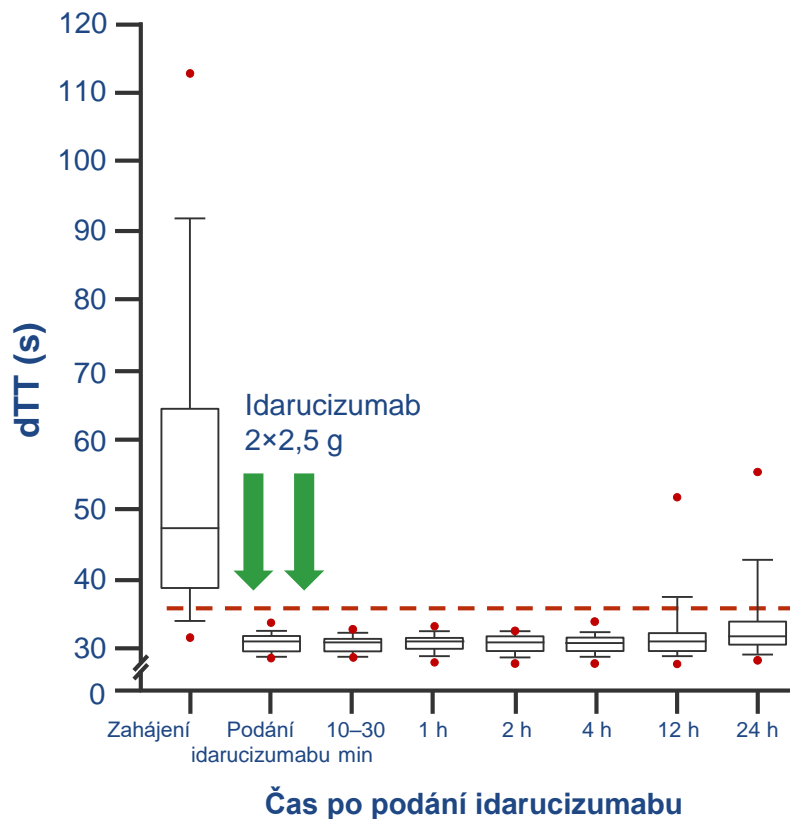
Krátký poločas

Bez vnitřního prokoagulačního nebo antikoagulačního účinku

RE-VERSE AD: reverze antikoagulačního účinku dabigatranu pomocí idarucizumabu na základě měření dTT

Skupina A: Nekontrolovatelné krvácení (N=293)

Skupina B: Urgentní operace nebo výkon (N=195)

☐ Median a 25./75. percentil

┌ 10./90. percentil

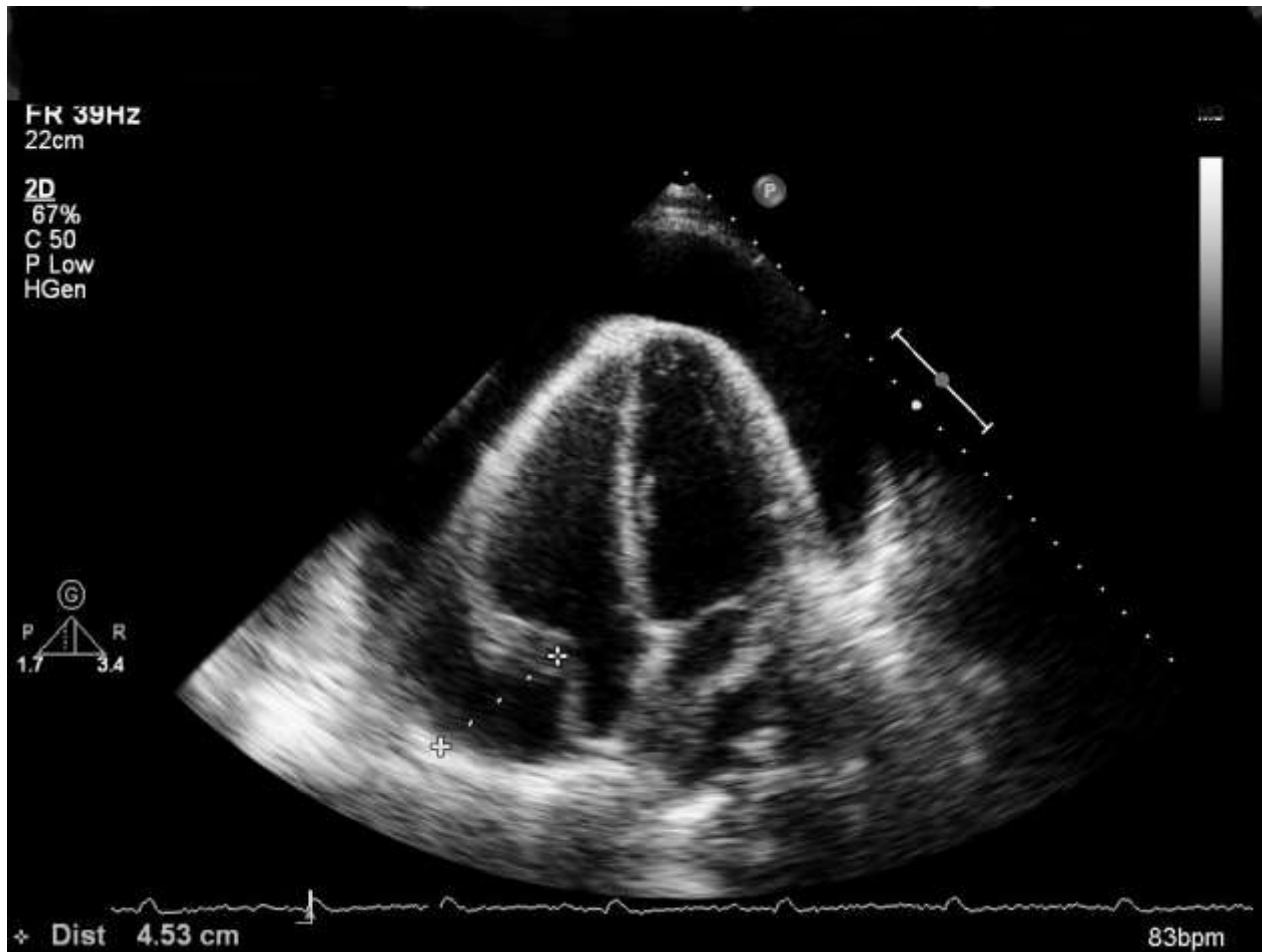
• 5./95. percentil

--- Horní hranice normálních hodnot pro vyšetření

dTT - dilutovaný trombinový čas

Pollack C et al. N Engl J Med 2017

Srdeční tamponáda - útlak PS (A4C)

Vstupní vyšetření

- dTT 700 ng/ml
- (doporučená hodnota dTT před podáním další dávky je 60-140 ng/ml)
- trombinový čas neměřitelný, Fbg 4,54, INR 5,2, APTT 95,1

- urea 25,2 mmol/l, kreatinin 402 μ mol/l, K 6,6 mmol/l, GF-MDRD 0,21 ml/s, CRP 72 mg/l
- moč E.coli
- hsTnT 98 ng/l, myoglobin 954 μ g/l, CK 3,66 μ kat/l

Perikardiocentéza

- Punkce perikardu (900 ml hemoragické tekutiny) – pigtail á 6 h

-
- oběhová stabilizace, minimální dávka NA
  - progrese akutního renálního selhání
  - dTT 470 ng/ml
  - podána 2. dávka idarucizumabu

dTT < 50 ng/ml

zavedena dialyzační kanyla, zahájena IHD

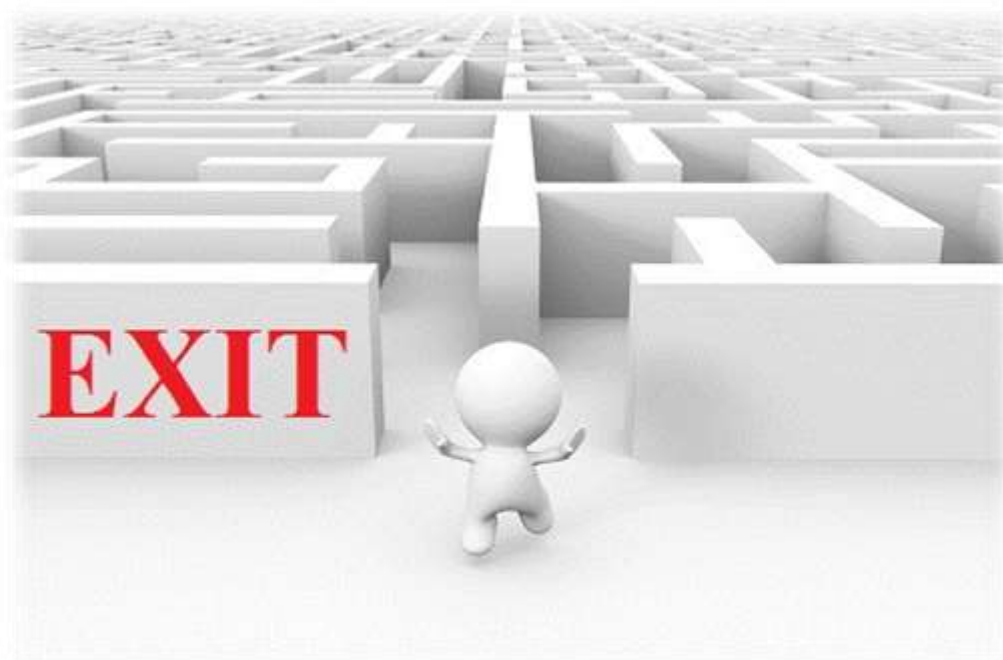
Průběh hospitalizace

- 3. den dTT 330 ng/ml
- 4. den dTT 410 ng/ml

- podání 3. dávky idarucizumabu a odstraněn perikardiální dren
  - vysazení NA
  - FSM forte 1,7 ml/hod – diuréza 60 – 200ml/hod
  - INR 2,4, APTT 74,9

Děkuji za pozornost